

jeg kan faa Beslighed dertil. — Jeg skal endnu til Slutning gøre et Par Bemærkninger over for det ærede Medlem fra Bælum. Saa vidt jeg forstod det ærede Medlem, udtalte han, at jeg ønskede med Lovens Tvang at pisse Børnene ind i den offentlige Skole. Denne Beskyldning er bleven rejst imod mig og mit Parti mangfoldige Gange; men ved denne Lovs 1ste Behandling her i Folketinget tilbageviste jeg den. Det forholdt sig nemlig ikke saaledes, vi ønskede ikke med Lovens Tvang at pisse Børnene ind i den offentlige Skole. Men derimod forekommer det mig, at det ærede Medlem selv ikke er fri for at ville anvende Lovens Tvang og at pisse Folks Børn til at nyde en Undervisning, som Forældrene maaste helst saa deres Børn fritagne for. Jeg sigter herved til den Ændring, jeg havde stillet ved Lovens 2den Behandling om, at Religion skulde staa som et fritstillet Fag, saa at det skulde overlades til Forældrene, hvorvidt de ønskede, at deres Børn skulde deltage i denne Undervisning eller ej. Dette Forslag blev forkastet, og saa vidt jeg erindrer, var det ærede Medlem netop blandt dem, der stemte dette Forslag ud. Jeg ønskede at indføre Tolerance i vor Folkeskole, jeg ønskede, at der for dette vigtige Fags Vedkommende, som i saa mangfoldige Tilfælde giver Anledning til Strid mellem Forældrene og Skolen, skulde indføres Tolerance, saaledes at man kunde undgaa disse Stridsspørgsmaal. Men der var det ærede Medlem netop blandt dem, som sagde: Nej, Religionen skal fremdeles være tvungen i Skolen, Forældrene skulle lade deres Børn undervise i Religion, enten de dele den Anskuelse, som læres i Religionstimerne eller ej. Derfor synes jeg ikke, det ærede Medlem har nogen Ret til at tale om, at det er mig, der ønsker at udvise Tvang. Tværtimod, det er det ærede Medlem selv, der gennem sin Afstemning har vist, at han ønsker at udvise Tvang paa dette aandelige Omraade. Der næst mente det ærede Medlem, at det var af højstirkelige Grunde, at jeg var mod Fristolen, og mod, at religiøse Samfund som Grundtvigianerne, Baptisterne og Indre-Mission oprette Fristoler. Nej, det er ikke af højstirkelige Grunde, at jeg er Modstander deraf. Jeg plejer sjældent at rykke frem med højstirkelige Grunde i nogen Debat, og det er heller ikke Tilfældet her, mine Grunde ere rent pædagogiske. Jeg har nemlig den Tro, at hvis vor Folkeskole skal kunne udvikle sig, virkelig skal kunne vinde frem, er det en af de første Betingelser, at den bliver til en fælles Folkeskole, at den i saa vidt

dette; thi jo mere den splitter sig i Indre-Missions-, baptistiske, grundtvigianiske og lignende Skoler, des mere vil den svækkes. Folkefolenes Styrke ligger netop deri, at alle Samfundsborgere, ligegyldig hvilken politisk eller religiøs Anskuelse de have, sende deres Børn hen i Folkefolen, saaledes at de alle i Fællesskab komme til at arbejde henimod Folkefolenes Fremgang. Jeg er imod disse separatistiske Skoler, fordi jeg deri ser en Svækkelse af Folkefolen, og fordi den Befolkning, som skulde kæmpe for Folkefolenes Fremgang, bliver svækket, naar den staaer splittet med særskilte Skoler. Det er af disse Grunde, jeg er imod disse Skoler, langt fra af højstirkelige Grunde.

Formanden (Sofus Høgsbro):

Det ærede Medlem brugte det Udtryk om Udtalelser, der vare faldne fra et andet æret Medlem her i Salen, at de vare i højeste Grad usandskædige, og ligeledes betegnede han ærede Medlemmer, som om han tvivlede om deres gode Karakter. Det er Udtryk, man ikke maa ønske brugte her i Salen.

Lohmann: Det gør mig ondt, at de Bemærkninger, jeg tillod mig at fremkomme med i Gaar saa spagfærdig, som det var mig muligt, ere blevne misforstaaede i den Grad, som Tilfældet er. Jeg kan sige, at det gør mig ondt, at jeg er kommen til at berede nogle Medlemmer en Forstrækkelse og andre en Støffelse. Jeg hørte, hvorledes det ærede Medlem for Odenje 2den Valgkreds (E. Christiansen) blev saa forstrækket over min Tale, at han næsten ikke kunde holde den Tale, han selv agtede at holde, og jeg iagttog meget godt, hvorledes det ærede Medlem for Ribe (Bust) satte sig behagelig tilbage i Stolen under behagelig Forudsølelse af at komme til at nyde et eller andet aandeligt Lusthyn. Det gør mig ondt at have stoffet det ærede Medlem ved, at der ikke blev noget af Lusthynet. Maa det nu i Anledning af disse ofte gentagne Hentydninger til den Maade, hvorpaa jeg bruger at tale her i Tinget, være mig tilladt een Gang for alle at gøre en personlig Bemærkning. Jeg vil da sige som saa: Med Hentydning til Talens ydre Form bøjer jeg mig ubetinget for den højtærede Formands Afbrydelse, og jeg gør det uden mere eller mindre humoristiske Overage; men med Hentydning til Talens indre Væsen bøjer jeg mig ikke for de mere eller mindre konventionelle Taleformer, som kunne have uddannet sig i dette Ting. Enhver Fugl maa jo have Lov til at synge med sit Hæb. Jeg